

ЪРНЕСТ ХЕМИНГУЕЙ РЕКАТА С ДВЕ СЪРЦА

Превод от английски: Димитри Иванов, 1982

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ

Влакът продължи нагоре и изчезна зад един от хълмовете, покрити с обгоряла гора. Ник седна на брезентовия вързоп с провизиите и завивките, които железничарят му хвърли от вратата на фургона. Градът го нямаше, нямаше нищо освен релсите и обгорялата земя. От тринадесетте кръчми, наредени на единствената улица на Синей, нямаше и следа. Стърчаха само основите на хотела. От огъня камъкът се бе напукал и натрошил. Това бе всичко, оцеляло от град Синей. Дори горният слой на почвата се бе превърнал в пепел.

Ник огледа обгорелия склон, сякаш очакваше да види там разпръснатите къщи, и тръгна по линията към моста. Реката си беше на мястото. Тя се виеше около дървените подпори. Ник погледна бистрата вода, оцветена в кафяво от каменистото дъно, и забеляза пъстървите, увиснали неподвижно с трепкащи перки. С резки движения те сменяха положението си и пак застиваха в бързата вода. Ник дълго време не свали очи от тях.

Той наблюдаваше как устояват с глава срещу течението, безброй пъстърви в дълбоката вода, леко деформирани, когато ги гледаше отвисоко, през стъклената изпъкнала повърхност на вира, чиято вода се издуваше от напора срещу подпорите на моста. Най-големите пъстърви бяха на дъното. Отначало Ник не ги забеляза. После изведнъж ги видя на дъното на вира — едрите пъстърви с усилие се задържаха сред мътилката от пясък и камъчета, вдигана от бурното течение.

Ник гледаше вира от моста. Денят беше горещ. По течението на реката прелетя синьо рибарче. Той отдавна не беше виждал река и пъстърва. Харесаха му. Когато сянката на птицата се плъзна над реката, зад нея се стрелна голяма пъстърва и сянката ѝ очерта ъгъл; когато изскочи от водата и блесна на слънцето, сянката ѝ изчезна; щом отново се скри под повърхността, сянката сякаш заплува надолу до старото място под моста, където рибата изведнъж се изпъна и увисна с глава срещу течението.

При вида на пъстървата сърцето на Ник замря. Обзе го изцяло старото чувство.

Той се обърна и погледна надолу по течението. Реката се губеше далече, с каменисто дъно, плитчини, големи каменни блокове и дълбок вир при завоя край стръмнината.

Ник се върна по траверсите до мястото, където в пепелта до релсите лежеше вързопът. Беше щастлив. Нагласи и стегна ремъците около вързопя, метна го на гърба, провря ръце през страничните каиши и за да намали тежестта на раменете, опря чело в широкия преден ремък. Вързопът все още тежеше. Тежеше прекалено. Взел в ръка кожения калъф с пръчките, приведен напред, за да пренесе тежестта по-високо на раменете, Ник тръгна по пътя край железопътната линия и остави в жегата зад себе си опожарения град, после свърна между два големи, изранени от огъня хълма и пое нагоре. Вървеше по пътя и усещаше болка от тежестта на вързопя. Боляха го мускулите и денят беше горещ, но Ник се чувствуваше щастлив. Знаеше, че всичко остана назад, необходимостта да мисли, необходимостта да пише и другите необходими. Всичко е зад гърба му.

От момента, когато слезе от влака и железничарят хвърли вързопя от вратата на фургона, нещата се промениха. Синей беше изгорял, склоновете наоколо почернели и различни, но какво от това. Всичко не можеше да изгори. Беше убеден, че е така. Вървеше по пътя, потен от слънцето, катереше се нагоре, за да пресече веригата от хълмове, която отделяше железопътната линия от гористата равнина.

Пътят криволичеше, понякога слизаше надолу и пак поемаше по склона. Ник неизменно го следваше. Накрая, след като известно време бе вървял успоредно с обгорялата страна на склона, пътят достигна върха. Ник се облегна на един пън и се освободи от ремъците. Пред него, докъдето стигаше погледът, се простираше равнината. Следите от пожара свършваха отляво, в подножието на хълмовете. Сред равнината се издигаха островчета от черна борова гора. Далеч, наляво, едва се виждаше лентата на реката. Ник я проследи с поглед и долови отблясъците на слънцето.

Равнината се разстиляше чак до далечните сини хълмове — границата с възвишението край Лейк Сюпириър. Едва ги различаваше, бледи и далечни, в зноя на окъпаната в слънце равнина. Вгледаше ли

се продължително, те изчезваха. Ако притвореше очи, те бяха отново там, далечните хълмове на Лейк Сюпириър.

Ник седна срещу овъгления пън и запуши цигара. Вързопът лежеше на пъна с готови презрамки и вдлъбнат от гърба му. Ник пушеше и оглеждаше местността. Нямаше защо да изважда картата. Знаеше къде се намира по положението на реката.

Докато пушеше с протегнати крака, забеляза, че от земята по вълнения му чорап се покатери скакалец. Скакалецът беше черен. По пътя, от пепелта, през цялото време изскачаха скакалци. Всичките бяха черни. Не приличаха на големите скакалци с ония жълто-черни или червено-черни крилца, които при летене шумно се разперват изпод твърдите им крила. Скакалците бяха съвсем обикновени, само че черни като сажди. Това го учуди още при изкачването, но тогава не се замисли. Сега, когато гледаше как черният скакалец опипва вълната на чорапа, разбра, че те са черни, защото са живели в овъглената земя. Пожарът сигурно е станал преди една година, но те и сега са черни. Интересно, колко ли време ще останат такива?

Той внимателно протегна ръка и хвана скакалеца за крилата. Преобърна го — скакалецът замахна безпомощно с крачка във въздуха — и зараглежда разчлененото му коремче. Да, то също беше черно, с различни оттенъци, докато главата и гърбът бяха изцяло пепеляви.

— Хайде, скакалецо — проговори Ник за първи път на глас. — Отлитай нанякъде.

Той подхвърли скакалеца нагоре и го видя как излетя и кацна отгатак пътя, на един овъглен пън.

Ник стана. Облегна се на вързопа и провря ръце през страничните ремъци. Застанал с товара на гърба на върха на хълма, той обгърна с поглед равнината, далечната река, после се отдели от пътя и тръгна надолу по склона. Ходеше се леко. На около двеста ярда следите от пожара изчезнаха. Навлезе в мека, висока до глезените папрат и горички от борови дървета. Местността бе вълниста, с песъчлива почва, зелена и пълна с живот.

Ник се ориентираше по слънцето. Той знаеше къде точно иска да излезе на реката и продължаваше да върви през равнината. Изкачваше малки възвишения, за да види пред себе си нова височина. Достигнал върха на някой склон, той често се виждаше заобиколен отляво или отдясно с големи острови от гъста борова гора. Откъсна стръкове от

ароматната като парен папрат и ги сложи под ремъците на вързопа. От триенето те се скършиха и при вървежа Ник долавяше миризмата им.

Той се умори и се сгря от пътя през неравната, без нито една сянка, шир. Знаеше, че всеки момент може да излезе на реката, стига да свие наляво. До нея не оставаше повече от миля. Но Ник продължаваше да върви на север, искаше чак привечер да я стигне в горното ѝ течение.

Вече от доста време пред очите му израстваше голям остров от борова гора. Той се спусна надолу и когато бавно изкачи гребена, свърна към гората. В нея нямаше храсти. Стволовете на дърветата се извисяваха нагоре или бяха полегнали един към друг. Дърветата бяха прави, кафяви и без клони. Клоните започваха високо към върха. На места се бяха сплели и хвърляха гъста сянка на земята. Около горичката земята беше гола. Цветът ѝ бе кафяв и по нея се стъпваше меко. Покриваше я килим от борови игли, проснал се извън обсега на клоните. Дърветата пораснали, клоните се издигнали високо и там, където преди се разстилала сянката им, сега мястото останало открито и на слънце. В самия край на това продължение на гората започваше да расте папрат.

Ник свали вързопа и се излегна под сянката. Лежеше на гръб и гледаше през боровете. Той се протегна на земята и почувствува как вратът, гръбът и кръстът му си отпочиват. Зърна през клоните небето и затвори очи. Отвори ги и отново погледна. Високо в клоните духаше вятър. Той пак затвори очи и заспа.

Събуди се схванат и с болки в тялото. Слънцето почти се бе скрило. Вързопът му се видя тежък и каишките се впиха в раменете му. Той се наведе, взе кожения калъф с пръчките и тръгна през папратовия буренак към реката. Знаеше, че до реката няма повече от миля.

Спусна се по склон, осеян с дънери, в една ливада. В края на ливадата течеше реката. Ник се зарадва, че най-после я достигна. Той тръгна през ливадата нагоре по течението. Панталоните му се намокриха от росата. След жаркия ден росата беше паднала бързо и обилно. Реката не шумеше. Течението ѝ бе бързо и гладко. Преди да потърси по-високо място за лагеруване, Ник спря да погледа реката. Пъстървата излизаше на повърхността да лови насекоми, долетели пред залез слънце от блатото зад реката. За да ги хванат, рибите скачаха от водата. Ник вървеше край реката и гледаше колко високо

подскачат пъстървите. Мушиците сигурно вече бяха накацали по водата, защото рибата ги ловеше по повърхността. По цялата река, докъдето стигаше погледът, пъстървите се втурваха нагоре и на водата се появяваха кръгове, сякаш валеше дъжд.

Ник изкачи малкия горист и песъчлив склон с изглед към ливадата, част от реката и блатото. Той остави вързопата и калъфа с въдиците на земята и потърси равно място. Беше много гладен, но искаше да опъне палатката, преди да се заеме с вечерята. Намери удобно място между два бора. Извади от вързопата брадвичка и отсече няколко щръкнали корена. Получи се равна площадка, достатъчно голяма за нощуване. Той оглади песъчливата почва с ръка и оскуба, бурените. Изравни и дупките от корените им. Не искаше да има буци под одеялата. Когато всичко беше готово, постла трите одеяла. Най-долното сгъна на две. Останалите сложи отгоре.

Ник отчупи с брадвата от един пън лъскаво парче бор и го нацепи на колчета за палатката. Направи ги здрави и дълги, за да държат добре в земята. Когато извади и разстла палатката, вързопът, опрян на един бор, съвсем се смали. Той завърза въжетото, което поддържаше върха на палатката, за единия бор, с другия край на въжетото изтегли палатката от земята и го върза на втория бор. Палатката увисна като чаршаф, прострян за сушене. С по-рано отрязания кол Ник подпря задния ъгъл на брезента и опъна с колчетата страните. С плоското на брадвата заби колчетата до халките на въжетото и платното се опъна като барабан.

Пред отвора на палатката закрепил тензук, за да не влизат комарите. Взе от вързопата нещо, което можеше да му послужи за възглавница, и пропълзя под тензук. Светлината проникваше през кафявото платно. Миришеше приятно на брезент. В палатката беше някак тайнствено и по домашно уютно. Щом пропълзя в палатката, Ник се почувствува щастлив. А и през целия ден не бе се чувствувал нещастен. Но сега беше по-друго. Сега работата е свършена. Трябваше да се свърши. Сега е свършена. Пътуването беше тежко. Усещаше умора. Но всичко е изпълнено. Направи си палатката. Нареди се. Нищо не е в състояние да го уплаши. Мястото е хубаво за лагер. И той е тук, на това хубаво място. В свой дом, построен от самия него. Сега можеше да похапне.

Той изпълзя изпод тензуха навън. В гората се бе стъмнило. В палатката имаше повече светлина.

Ник отиде до вързопа, с пръсти намери на дъното кесия с пирони и извади един дълъг пирон. Заби го в стъблото на бора, като внимателно го придържаше и удряше с плоското на брадвата. Той закачи вързопа на пилона. Всичките му запаси бяха вътре. Сега са на високо и в безопасност.

Ник беше гладен. Струваше му се, че никога не е бил по-гладен. Той отвори консерва свинско с фасул и консерва спагети и ги изсипа в тигана.

— Щом съм ги домъкнал дотук, имам право и да ям — каза Ник. Гласът му прозвуча странно в смрачаващата се гора. Повече не проговори на глас.

Насече борови дърва и запали огън. Отвори с обувката си четирите крака на телена скара и я нагласи на огъня. Върху скарата над пламъка сложи тигана. Огладня още повече. Фасулът и спагетите се стоплиха. Разбърка ги, за да се смесят. Скоро завряха и малки мехурчета с мъка излизаха на повърхността. Замириса на хубаво. Ник извади шише с домашен кечъп и отрязва четири филии хляб. Малките мехурчета заизскачаха по-бързо. Ник седна до огъня и свали тигана. Половината от съдържанието изсипа в алуминиева чиния. Храната бавно покри чинията. Поля я отгоре с доматиен кечъп. Знаеше, че фасулът и спагетите са още много горещи. Погледна огъня и после палатката. Нямахше намерение да изгори езика си и с това да развали цялото си удоволствие. Години наред не бе ял с охота пържени банани, защото все не можеше да изчака да изстинат. Езикът му бе много чувствителен. Той видя, че отвъд реката, над блатото, се разстила мъгла. Погледна още веднъж към палатката. Сега вече можеше. Той загреба пълна лъжица от чинията.

— Господи — възкликна Ник. — Исусе Христе — каза той щастлив.

Изяде пълната чиния и дори не си спомни за хляба. Втората порция излапа с хляб и омете докрай чинията. Откакто пи чаша кафе и изяде един сандвич в ресторанта на гарата в Сейнт-Игнейс, не беше слагал нищо в уста. Чудесно изпитание. Не гладуваше за първи път, но по-рано не бе имал възможност да утоли глада си. Да бе пожелал,

можеше още преди няколко часа да опъне палатката. По реката щяха да се намерят и други хубави места. Но това е най-хубавото.

Ник пъкна две големи дървета под скарата. Огънят се разгоря. Забравил беше да налее вода за кафето. Извади от вързопа сгъваема брезентова кофа, спусна се по склона и по края на ливадата стигна до реката. Над отсрещния бряг се стелеше бяла мъгла. Тревата беше мокра и студена. Ник клекна и хвърли кофата в реката. Тя се изду и опъна въжетото. Водата беше ледена. Той я оплакна, напълни я догоре и се върна в лагера. По-далеч от реката не беше толкова студено.

Ник заби още един пирон и окачи пълната кофа. Напълни кафеника до половината с вода, стъкна огъня и сложи кафеника на скарата. Не можеше да си спомни по кой начин правеше кафето. Спомни си само за спора с Хопкинс, но не и кой от начините защищаваше тогава. Реши да го остави да заври. Сега изведнъж си спомни, че това бе начинът на Хопкинс. Някога той спореше с Хопкинс за всичко. Докато чакаше кафето да заври, Ник отвори малка кутия компот от кайсии. Обичаше да отваря консерви. Изсипа кайсиите в едно тенекиено канче. Наглеждаше кафето на огъня и пиеше сока, отначало внимателно, да не го разлее, после се замисли и вече разсеяно започна да унищожава плода. Бяха по-вкусни от пресните кайсии.

Кафето изкипя пред очите му. Капачето се отвори и кафето потече заедно с утайката. Ник свали кафеника от скарата. Хопкинс можеше да тържествува. Той сложи захар в празната чаша от компота и отсипа в нея част от кафето, за да изстине. Кафеникът беше горещ и трябваше да хване дръжката с шапката си. Няма да даде на кафето да се утаи. Нека поне при първата чаша кафето да бъде по-силно. Всичко да стане по рецептата на Хопкинс. Той заслужаваше това. Хопкинс беше сериозен ценител на кафето. По-сериозен човек Ник въобще не бе познавал. Не скучен, а сериозен. Всичко това беше отдавна. Хопкинс говореше, без да мърда устните си. Обичаше да играе поло. Натрупа милиони долари в Тексас. Когато получи телеграмата, че в неговия участък е избликнал първият нефт, взе назаем пари да си плати билета до Чикаго. Можеше да телеграфира за пари, но щеше да се забави. Приятелката на Хопкинс наричаха Русата Венера. Не се сърдеше, защото в същност тя не му беше истинската любов. Хопкинс казваше уверено, че никой не би посмял да се шегува е голямата му

любов. И не лъжеше. Щом се получи телеграмата, Хопкинс замина. Това се случи на Блек Ривър. Телеграмата го беше гонила цели осем дни. Хопкинс подари на Ник своя автоматичен 22-калибров колт. Камерата даде на Бил. Да има с какво да го запомним. Готвеха се за следващото лято да отидат на риба. Нали сега Хоп е богат. Ще купи яхта и заедно ще се отправят край северния бряг на Лейк Сюририър. Той бе развълнуван, но сериозен. Казаха си сбогом и на всички стана тъжно. Развали им се екскурзията. Повече никога не видяха Хопкинс.

Ник изпи кафето, приготвено по рецептата на Хопкинс. Кафето беше горчиво. Ник се засмя. Сполучлив край на разказа. Мислите се занизаха. Знаеше, че можеше да ги отпъди, чувствуваше се достатъчно уморен. Плисна остатъка от кафето и изсипа утайката в огъня. Запали цигара и влезе в палатката. Седна на одеялото, събу панталоните и обувките си, сложи обувките в панталоните, постави ги под главата си вместо възглавница и се зави с одеялото.

Гледаше през отвора на палатката как огънят припламва от нощния вятър. Нощта бе тиха. Съвършено тихо беше и блатото. Ник удобно се протегна под одеялата. До самото му ухо изсвири комар. Той се изправи и запали клечка кибрит. Комарът бе кацнал на брезента над главата му. Ник бързо приближи клечката и с удоволствие чу как комарът изсъска в пламъка. Клечката угасна. Ник отново се вмъкна под одеялото. Обърна се настрани и затвори очи. Спеше му се. Почувствува, че заспива. Сгуши се под одеялото и заспа.

ВТОРА ЧАСТ

Когато се пробуди, слънцето беше вече високо и палатката започна да се напича. Ник изпълзя под мрежата, спусната на входа, искаше да види какво е утрото. Чувствуваше на ръцете си мократа трева. Държеше в ръце обувките и панталоните. Слънцето огряваше склона. В ниското се виждаха ливадата, реката и блатото. Отвъд реката, сред зеленината на блатото, растяха брези.

В ранната утрин реката беше светла, гладка и бърза. Около двеста ярда надолу по течението реката се преграждаше от три дървета. Водата се задържаше край тях гладка и дълбока. Докато гледаше, една видра прекоси реката по дърветата и изчезна в блатото. Ник се вълнуваше. Вълнуваха го ранното утро и реката. Искаше му се да тръгне без закуска, но знаеше, че трябва да хапне нещо. Накладе малък огън и сложи кафеника.

Остави водата да се топли, взе едно празно шише и слезе в ливадата. Тя беше мокра от росата и той искаше да налови скакалци за стръв, преди още слънцето да е изсушило тревата. Имаше много и едри скакалци. Те стояха в корените на тревата. Понякога увисваха на стеблата. Бяха твърде студени и мокри, за да скачат, трябваше да изсъхнат на слънце. Ник започна да ги лови, избираше само кафявите, средни по размер и ги пъхаше в шишето. Обърна един дънер, под него се бяха подслонили няколкостотин скакалци. Цяла резиденция на скакалци. Ник събра в шишето около петдесет от средно големите. Стоплени от слънцето, скакалците вече заподскачаха. Скачаха и разтваряха крилца. След първия полет те кацваха и замръзваха неподвижни, като умрели.

Ник знаеше, че докато закуси, те съвсем ще се оживят. Без роса по тревата нямаше да му стигне и цял ден да напълни шишето с хубави скакалци, а и много от тях щяха да се смачкат, когато ги удряше с шапката. Той изми ръцете си в реката. Радваше се, че е близо до нея. После се изкачи при палатката. Скакалците вече тежко подскачаха в тревата. В шишето, стоплени от слънцето, всички скачаха вкупом.

Вместо с тапа запуши шишето с борова пръчка. Постави я така, че скакалците да не могат да избягат, но и да влиза достатъчно въздух.

Ник беше оставил дънера на старото му място и знаеше, че всяка сутрин там ще може да събере колкото си иска скакалци.

Той подпря пълното шише с подскачащи скакалци до един бор. Сръчно забърка малко елово брашно с вода, една чаша брашно на една чаша вода, и омеси тестото. Сложи шепа кафе в кафеника, загреба мас от една кутия и я пусна в горещия тиган. После изсипа в димящия съд тестото. То се разля като лава и мазнината силно запращя. По края тиганицата започна да се втвърдява, потъмня и хвана коричка. На повърхността мехурчетата бавно се превърнаха в шупли. Ник проверя под долната кора една чиста борова тресчица. Той разклати тигана и кората се отлепи от дъното. „Само да не я изтърся на земята“ — каза си Ник. Той вкара треската по-навътре и обърна тиганицата. Мазнината отново зацвърча.

Когато тиганицата се опече, Ник отново намаза тигана с мас. Имаше тесто за две големи тиганици и една по-малка. Ник изяде едната голяма тиганица и после по-малката, намазана с ябълково желе. Третата също намаза с желе, прегъна я на две, уви я в пергаментова хартия и я сложи в джоба на ризата си. Върна бурканчето с ябълковото желе в торбата и отрязва хляб за два сандвича.

Намери в торбата голяма глава лук, разряза я на две и откъсна горната ѝ, прилична на коприна люспа. Наряза на ситно едната половина и си направи сандвичи от лук. Зави и тях в пергаментова хартия и ги закопча в другия джоб на ризата. Постави тигана с дъното нагоре върху скарата, изпи кафето, подсладено и жълто-кафяво от кондензираното мляко, и почисти мястото. Добър му беше лагерът.

Ник извади спининга от кожения калъф, завинти дръжката и хвърли калъфа обратно в палатката. Нагласи макарата и започна да намотава конеца. Трябваше да прихваща конеца от ръка в ръка, за да не се размотае от собствената си тежест. Конецът беше двоен и тежък. Някога беше платил за него осем долара. Беше нарочно направен плътен и тежък, за да може да се хвърля и пада плоско и тежко право над водата, иначе беше невъзможно да се запрати надалеч леката стръв. Ник отвори алуминиевата кутия с поводите. Те бяха навити между влажни фланелени подложки. Във влака за Сейнт-Игнейс Ник беше намокрил подложките с вода от хладилника. Между подложките

поводите бяха омекнали и Ник разви един от тях и го завърза за халкичката в края на тежкия конец. На повода постави въдица. Въдицата беше малка, съвсем тънка и еластична.

Той извади въдичката от класьора, сложил пръчката на коленете си. Силно опъна конеца, за да опита възела и гъвкавостта на пръчката. Усецането беше приятно. Внимаваше въдицата да не се заби в пръста му.

Заслиза към реката с пръчката в ръка, шишето със скакалците висеше на врата му, вързано за гърлото с каишка. Кепчето бе закачено за една кукичка на колана. През рамото си носеше дълга брашнена торба; краищата ѝ бяха завързани с канап; канапът минаваше през рамото. Торбата се удряше в краката му.

С цялото това снаряжение, което висеше по него, Ник се чувствуваше неудобно, но се радваше, че е истински рибар. Шишето със скакалците се клатеше на гърдите му, джобовете на ризата бяха издути от сандвичите и класьора с мухите.

Влезе в реката. Нещо го преряза. Панталоните залепнаха на краката. Чувствуваше под обувките си камъчетата по дъното. Ледената вода пълзеше нагоре и хапеше.

Водата биеше в краката му. Там, където нагази, реката беше над колената. Той тръгна по течението. Обувките му се плъзнаха по камъните. Погледна малките водовъртежи около краката си и разклати шишето, за да извади скакалец.

Първият скакалец зашава в шийката и скочи във водата. Водовъртежът при десния крак на Ник го завъртя и той се показа малко по-надолу в реката. Бързо се понесе, като риташе с крачка. Внезапно на гладката повърхност се появи кръг и той изчезна. Уловила го беше пъстърва.

Друг скакалец подаде глава от шишето. Мустачките му потрепваха. Измъкна предните си крака и се приготви да скочи. Ник го хвана за главата и го държеше здраво, докато прекара тънката въдичка под челюстта, гърдите, чак до последния сегмент на коремчето. Скакалецът обгърна въдицата с предните си крака и изпусна върху нея сок с тютюнев цвят. Ник го пусна във водата.

Той държеше пръчката с дясната ръка и насочи конеца срещу течението. С лявата ръка разви конец от макарата и го остави свободно да плува. Скакалецът все още се виждаше сред малките вълни. После

се загуби от погледа. Изведнъж краят се опъна. Ник започна да го притегля. Това беше първото клъване. Като държеше оживялата пръчка напред, той теглеше краят е лявата си ръка. Пръчката се огъваше от усилието на рибата да върви срещу течението. Ник знаеше, че пръчката е малка. Той вдигна краят право нагоре. Тя се преви от тежестта. Ник видя как рибата се бори с глава и тяло срещу променящия се ъгъл на краят. Той хвана краят с лявата си ръка и изтегли пръчката на повърхността. Гърбът ѝ имаше светлия пръстър цвят на каменистото дъно, гледано през водата, страните ѝ блестяха на слънцето.

С пръчката под дясната мишница, Ник се наведе и потопи дясната си ръка във водата. С мократа си ръка извади виещата се пръчка, откачи кукичката от устната ѝ и я пусна обратно в реката.

Тя увисна за миг неподвижно в течението, после се спусна на дъното и се сви до един камък. Когато Ник докосна с пръсти гладкия и гръб, усети подводния хлад на нейната кожа. Рибата изчезна и само сянката ѝ пропъзля по дъното. „Нищо ѝ няма — помисли Ник. — Само е уморена.“ Той намокри ръката си, преди да вземе пръчката, за да не нарани нежната и слизеста обвивка. Пипнеш ли със суха ръка пръчката, на поразеното място се развиват бели гъбички. Преди години, когато ходеше на риба в реки с много хора, и пред него и зад него имаше рибари, постоянно срещаше умрели пръчки, посипани с бял пух, отнесени до някоя скала или плуващи с корема нагоре в тихите вирове. Ник не обичаше да лови риба с други хора на реката. Ако не са от твоята компания, ще ти развалят удоволствието. Той се отправи по течението, до колене във водата, през плитчината, дълга около петдесет ярда, точно над купа дървета, които пресичаха реката. Държеше краят в ръка, но не сложи нова стръв. Сигурен беше, че в плиткото ще хване малки пръчки — защо му са? По това време на деня там няма едра риба.

Водата вече стигна до бедрата му, ледена и хапеща. Пред него беше вирът, преграден от дърветата. Водата беше гладка и черна; наляво — долният край на ливадата; надясно — блатото.

Ник се задържа назад срещу течението и извади един скакалец от шишето. Надяна скакалеца на краят и плю на него за щастие. После размота няколко ярда краят от макаратата и хвърли скакалеца далеч напред в бързата черна вода. Той заплува към дърветата и

тежестта на конеца го потопи във водата. Ник държеше пръчката в дясната ръка и оставяше конеца да се изниже между пръстите му.

Конецът трепна. Ник дръпна пръчката и тя сякаш оживя и опасно се преви на две; той теглеше опънатата корда, тя излизаше от водата все по-силно и опасно обтегната. Ник почувствува, че всеки момент връвта накрая може да се откъсне, и пусна конеца. Макаратата с писък започна да се размотава. Прекалено бързо. Нямахше как да я спре, конецът летеше и писъкът на макаратата ставаше все по-пронизителен.

Когато ролката се показа, от вълнение сърцето му спря да бие. Той се облегна назад срещу течението, ледената вода покриваше бедрата му. С мъка успя да вкара палеца си в макаратата.

Кордата изведнъж се опъна и втвърди. Зад дърветата, проснати в реката, една огромна пъстърва изскочи високо от водата. Още щом я видя, той наведе върха на въдицата, за да отслаби конеца. Но в същия миг разбра, че напрежението е било твърде голямо. Разбира се, поводът накрая се е скъсал. Той безпогрешно почувствува това, когато конецът внезапно загуби своята гъвкавост, стана сух и натеза. После се отпусна.

С пресъхнала уста и свито сърце Ник започна да навива макаратата. Никога не беше виждал толкова голяма пъстърва. Тежка и силна, не можеш да я удържиш. И грамадна. Изглеждаше широка като съомга.

Ръката му трепереше. Той бавно намотаваше конеца. Възбудата не го оставяше. Дори почувствува, че леко му призлява, поиска му се да поседне.

Поводът се бе скъсал на мястото, където го върза за въдицата. Мислеше за пъстървата, някъде на дъното, неподвижна върху камъните, дълбоко долу, където не достига светлина, под дърветата, с въдица в уста. Ник знаеше, че зъбите на пъстървата ще прегризат повода, но кукичката ще остане на устната. Готов е да се басира, че сега пъстървата е ядосана. Такъв грамаден звяр не може да не се ядоса. Това се казва пъстърва. Здравата се хвана на въдицата. Като камък. А и тежеше като камък, преди да се отскубне. Господи, какво чудовище. Не бях и чувал, че има такива.

Изкачи се на ливадата. Вода се стичаше по панталоните му, течеше от обувките. Обущата му шляпаха. Ник отиде и седна на трупите в реката. Не бързаше да свърши с изживяването си.

Размърда пръсти в пълните с вода обувки и извади цигара от предния джоб на ризата. Запали я и пусна клечката в бързата вода под дърветата. Една малка пъстърва се стрелна след нея в течението. Ник се засмя. Първо ще си изпуши цигарата.

Той седеше на дървото, пушеше, съхнеше на слънце, слънцето топлеше гърба му, пред него плитката река влизаше в гората, криволичеше и изчезваше — плитчини, блясък на светлина, големи, излъскани от водата камъни, кедри и бели брези край брега, дърветата, топли от слънцето, гладки и приятни за сядане, с обелена кора, хладни при докосване. Разочарованието бавно го напусна. То се появи рязко след възбудата, от която го заболяха раменете, и бавно си отиде. Сега всичко беше пак добре. Той остави пръчката на дървото и върза нова въдица. Силно опъна повода и го пусна едва тогава, когато се получи здрав и плътен възел.

Надяна стръвта, взе пръчката и отиде на другия край на дърветата, където водата не беше много дълбока. Под дърветата и зад тях имаше дълбок вир. Ник заобиколи тясната ивица край блатото и стигна плиткото легло на реката. Наляво, там, където свършваше ливадата и започваше гората, лежеше голям бряст. Повален от буря, той лежеше с върха в гората. Корените му, покрити с тиня и обрасли с трева, се издигаха като бряг до самата река. Водата миеше изкорененото дърво. От мястото на Ник се виждаха дълбоки, прилични на бразди падини, издълбани от течението. Дъното беше каменисто и по-долу осеяно със стърчащи във водата блокове. Там, където реката завиваше край корените на бряста, дъното беше тинесто и между падините се виеха зелените листа на папрати.

Ник замахна с пръчката назад през рамото и после напред — влакното описа крива и прати скакалеца в една от падините сред водораслите. Една пъстърва клъвна и Ник я засече.

Той протегна пръчката към поваленото дърво и като цапаше с гръб към течението, изведе рибата, която през цялото време се мяташе и огъваше пръчката, от опасните водорасли към открита вода. Когато започна да притегля рибата към себе си, пръчката подскочаше като жива в ръцете му. Пъстървата се дърпаше, но постепенно приближаваше. При всеки напън пръчката поддаваше, понякога дори се потапяше във водата, но рибата идваше все по-близо и по-близо. Той

бавно следваше рибата надолу по течението. С пръчката над главата си Ник прекара пъстървата над мрежата.

Пъстървата увисна тежко в мрежата, през бримките лъщяха пъстрият гръб и сребърните ѝ страни. Ник извади въдицата — приятно беше да държиш в ръка плътното ѝ тяло, с голяма изпъкнала напред долна челюст. Все още виеща се и огромна, той я пусна в торбата, провиснала от рамото му във водата.

Отвори торбата срещу течението и тя се напълни и натежа. Ник я изправи и от страните ѝ потече вода. На дъното рибата се мяташе във водата.

Ник следваше течението. Торбата висеше пред него и теглеше рамото му. Започна да става горещо и слънцето пареше врата му.

Вече беше уловил една хубава пъстърва. Много не му и трябваша. Реката стана плитка и широка. И по двата бряга растяха дървета. В утринното слънце дърветата на левия бряг хвърляха къси сенки. Ник знаеше, че във всяка сянка се крие пъстърва. Следобед, когато слънцето се скрие зад хълмовете, те ще потърсят прохладната сянка край другия бряг на реката.

Най-едрите ще бъдат до самия бряг. В Блек Ривър винаги ще ги откриеш там. След залез слънце те отиват в средата на реката. При самия залез, когато слънцето залива водата с ослепителния си блясък, рибата се лови навсякъде по течението. Но тогава риболовът е почти невъзможен, защото реката те заслепява като огледало на слънце. Разбира се, може да се улови срещу течението, но в реки като Блек и тази трябва да се бориш срещу течението и в дълбоките места водата целия ще те залее. Това не е така просто при реки с бързо течение.

Ник продължи да върви в плитчината и оглеждаше брега за по-дълбоки дупки. Близко до реката растеше бук и клоните му бяха провиснали в самата вода. Водата се виеше около листата. В такова място винаги има пъстърва.

Но на Ник не му се щеше да лови в такава дупка. Беше почти сигурен, че въдицата ще се заплете.

Все пак мястото изглеждаше дълбоко. Той пусна скакалеца така, че течението да го увлече под висналия клон. Влакното силно се опъна и Ник засече. Пъстървата тежко плесна между клоните и листата, наполовина показала се над водата. Влакното се закачи. Ник силно

дръпна и пъстървата изчезна. Той намота влакното, хвана в ръка въдицата и тръгна надолу по реката.

Отпред, близо до левия бряг, лежеше голямо дърво. Ник видя, че отвътре е кухо. Водата свободно минаваше през него и от двете му страни оставаха малки къдрави вълнички. Реката стана по-дълбока. Отгоре кухото дърво беше сиво и сухо. Едната му половина оставаше в сянка.

Ник отпуши шишето и един скакалец се подаде. Той го взе, окачи го на въдицата и го пусна във водата. Така държеше пръчката, че скакалецът да влезе в кухото дърво с течението. Ник наведе пръчката и скакалецът отплува вътре. Влакното силно трепна. Ник дръпна пръчката към себе си. Ако не беше живата обтегнатост на влакното, той беше готов да помисли, че въдицата се е закачила в самото дърво. Опита се да изведе рибата на открито. Теглеше я с мъка.

Влакното се отпусна и Ник предположи, че пъстървата се е отскубнала. После я видя съвсем близо, в течението; тя въртеше глава и се мъчеше да се освободи от въдицата. Устата ѝ беше здраво стисната. Бореше се с куката в бързата прозрачна вода.

Ник намота с лявата ръка част от влакното, повдигна въдицата, за да го опъне, и се опита да насочи рибата към кепчето, но тя се загуби от погледа и започна на тласъци да дърпа влакното. Ник я поведе срещу течението и ѝ даде да се мята във водата, доколкото позволяваше гъвкавостта на пръчката. Той прехвърли пръчката в лявата си ръка и продължи да води рибата срещу течението, тя не преставаше да се бори, докато с цялата си тежест увисна на влакното и той я пусна в кепчето. Когато го извади от водата, пъстървата лежеше в мрежата като тежък полукръг и от мрежата се изцеждаше вода. Той откачи въдицата и пусна рибата в торбата.

Отвори торбата и погледна двете големи пъстърви.

През все по-дълбоката вода Ник се добра до кухото дърво. Рибите се замяха, когато свали през главата си торбата и я извади от реката. После я окачи така, че да бъде изцяло дълбоко във водата. Изтегли се и седна на дървото. От панталоните и обувките му в реката потече вода. Той остави пръчката, премести се в сенчестия край на дървото и извади сандвичите от джоба си. Потопи ги в студената вода. Течението отнесе трохите. Изяде сандвичите и загреба с шапката си вода за пиене; водата изтичаше от шапката, преди да успее да пие.

В сянката на дървото беше прохладно. Ник извади цигара и драсна клечка кибрит по дървото. Клечката хлътна в сивото дърво и остави лека браздичка. Той се наведе, намери твърдо място отстрани на дървото и запали клечката. Седеше, пушеше и гледаше реката.

Отпред реката се стесняваше и влизаше в блатото. Водата беше гладка и дълбока и блатото изглеждаше гъсто обрасло с кедрови дървета, стволите им почти се допираха със сплетени клони. През такова блато е невъзможно да преминеш. Клоните растат съвсем ниски. За да се провреш между тях, трябва да пълзиш по земята. Трудно ще е да ги скършиш. „Сигурно затова в блатата живеят животни с такива странни тела“ — помисли Ник.

Съжаляваше, че не е взел нещо за четене. Прииска му се да почете. Нямахше желание да влиза в блатото. Погледна надолу по реката. Голям кедр се бе превил над водата и стигаше до отсрещния бряг. Зад него реката се вливаше в блатото.

Сега на Ник не му се искаше да отива там. Отблъскваше го мисълта да гази в дълбоката вода, стигаща до под мишниците, и да лови пъстърва в такива места, където е невъзможно да я извади на сухо. Бреговете на блатото бяха голи, големите кедри се сплитаха над главата и слънчевата светлина проникваше само на петна. В полумрака и бързото течение риболовът беше опасен. Затова се и отказа. Днес не искаше да слиза по-надолу по реката.

Той извади ножа, отвори го и го заби в дървото. После изтегли торбата, бръкна в нея и измъкна едната пъстърва. Държеше я близо до опашката, тя се извиваше, трудно я удържаше и я удари в дървото. Пъстървата потрепера и замря. Ник я остави в сянката на дървото и по същия начин счупи главата и на другата риба. Постави ги една до друга на дървото. Бяха хубави пъстърви.

Ник ги очисти, като разпра корема им от задния отвор до долната челюст. Всичките им вътрешности, заедно с хрилете и езика, излязоха наведнъж. И двете бяха мъжки; дългите сивобели ивици на семенните жлези бяха гладки и чисти. Всичките им вътрешности, чисти и плътни, се отделяха цели. Ник ги изхвърли на брега за храна на видрите.

Той изми пъстървите в реката. Когато ги държеше срещу течението, те изглеждаха като живи. Цветът им още не бе потъмнял. Той изми ръцете си и ги обърса в дървото. После сложи рибите върху разстланата на дървото торба, зави ги в нея, завърза вързоп и го сложи

в кепчето. Ножът все още стърчеше забит в дървото. Той изтри острието и скри ножа в джоба си.

Ник се изправи с цял ръст върху дървото с пръчката в ръка; кепчето тежеше на кръста му; после влезе във водата и заджапа към брега. Изкачи се на брега и през гората се отправи към склона. Връщаше се в лагера. Ник погледна назад. Реката едва се виждаше през дърветата. Очакваха го още много дни, когато ще може да лови риба.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.